T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/285
KARAR NO : 2025/421
KARAR TR : 16/06/2025

ÖZET: arımla uğraşan davacının tarlalarına davalılar tarafından 2022 yılı tarım sezonunda su kesintisinden dolayı su verilmemesi nedeniyle, uğranıldığı ileri sürülen maddi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, zarar tarihi itibariyle taraflar arasında yazılı bir su kullanım sözleşmesi **veya** davacının sulama beyan başvurusu bulunmaması karşısında davanın, Malabadi Sulama Birliği Başkanlığına yönelik kısmının ADLİ YARGI YERİNDE, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne yönelik kısmının İDARİ YARGI YERİNDE, görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.E
Vekili : Av. B. A
Davalılar : 1- DSİ Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. S. Ç
2- Malabadi Sulama Birliği Başkanlığı
Vekili : Av. F. A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkiline ait tarımsal arazilerde davalı idare olan DSİ Genel Müdürlüğü ve Silvan Malabadi Sulama Birliğinin gerçekleştirmiş olduğu su kesintisi nedeniyle, müvekkilinin yetiştirdiği mısır ürünlerini sulayamadığını ve ürünlerde telafisi mümkün olmayan ciddi zararlarla karşılaştığını belirterek, meydana gelen su kesintisi neticesinde DSİ Genel Müdürlüğünün hizmet kusuru ve haksız eyleminden kaynaklanan, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 13.616 TL zararın tazminine karar verilmesi istemiyle, Devlet Su İşleri 10. Bölge Müdürlüğü aleyhine idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi 04/05/2023 tarih ve E.2023/295 sayılı kararı ile, Devlet Su İşleri 10. Bölge Müdürlüğü olan hasmın Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Malabadi Sulama Birliği Başkanlığı olarak düzeltilmesine karar verilmiştir.

3. **Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi 28/02/2024 tarih ve E.2023/295, K.2024/286 sayılı kararı** ile, davacı ile davalı Sulama Birliği arasında, ücret karşılığı sulama suyu teminine ilişkin sulama tesisinden faydalanma sözleşmesinin imzalandığı ve uyuşmazlığın ücret **karşılığında** sulama suyu teminine ilişkin özel hukuk ilişkisinden kaynaklandığı gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine kesin olarak karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

"Dosyadaki bilgi belgelerin birlikte incelenmesinden; dava konusu uyuşmazlığın, Diyarbakır ili, Silvan ilçesi, ... Mahallesi .../6, .../7 ve .../8 parsellerdeki taşınmazlara su verilmemesi nedeniyle meydana geldiği ileri sürülen ürün zararının tazmini isteminden kaynaklandığı, davacı tarafından zarar tazminine dayanak yapılan, "idareler tarafından verilmekle mükellef olunan suyun zamanında verilmemesi" yönündeki iddianın ise davacı ve davalı Malabadi Sulama Birliği arasında bulunan sulama suyu teminine ilişkin sözleşmesel ilişkiye dayandığı, Mahkememizin 12/02/2024 tarihli ara kararına cevaben gönderilen belgelerde, davacı ile davalı Sulama Birliği arasında 15/03/2019 tarihinde ücret karşılığı sulama suyu teminine ilişkin sulama tesisinden faydalanma sözleşmesinin imzalandığı, bu sözleşmede tarafların tek taraflı yazılı bildirimiyle sözleşme sona erdirilmediği müddetçe sözleşme hükümlerinin geçerli olduğu ve her yıl yenilenmiş sayılacağının belirtildiği, davacı ve davalı idarelerce 2019 yılında imzalanan sözleşmenin sona erdirildiğine ilişkin herhangi bir evrakın dosyaya sunulmadığı, ilgililerin sulama tesisinden faydalanma sözleşmesini imzalayıp imzalamamakta serbest olması ve sulama suyu hizmetinin ise yalnızca bu sözleşmeyi imzalayan abonelere sunuluyor olması hususları birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu sözleşmenin bir çeşit abonman sözleşmesi niteliğinde olduğu, abonman sözleşmelerinin de özel hukuk sözleşmesi olarak kabul edildiği, dolayısıyla bakılan davada, davacı ile davalı Sulama Birliği arasında ücret karşılığı sulama suyu teminine ilişkin özel hukuk ilişkisinin açıkça ortaya konulduğu görülmektedir.

Bu durumda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile dava konusu olayın birlikte değerlendirilmesinden, davacının taşınmazına idarelerce su verilmemesi nedeniyle ürün zararının meydana geldiğinden bahisle zarar tazmini istemiyle açılan işbu davadaki uyuşmazlığın davalı ile davacı arasında ücret karşılığında sulama suyu teminine ilişkin özel hukuk ilişkisinden kaynaklandığı anlaşıldığından, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır."

4. Davacı vekili bu kez, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 1.000 TL zararın tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

5. **Silvan 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 12/12/2024 tarih ve E.2024/10, K.2024/35 sayılı kararı** ile, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle, dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş, bu *karar* kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"Dava, davacının sahibi olduğu taşınmazlara davalı idareler tarafından tarımsal sulama için gereken suyun zamanında verilmemesi nedeniyle taşınmazlarda bulunan ekinlerde/mısırlarda verim kaybının oluştuğu ve davacının uğradığını iddia ettiği maddi zararın tazmininin istemine yöneliktir.

Davalı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, bir kamu kurumu olup, eylem ve işlemleri kamusal nitelik taşımaktadır. Davaya konu alacağın, davalı kurumun görevini gereği gibi yerine getirmemesi nedeninden kaynaklandığı savunulduğuna göre; istemin idare hukuku kuralları çerçevesinde ve idari yargı yerinde değerlendirilmesi gerekecektir.

6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun 1/2. maddesi uyarınca sulama birlikleri kamu tüzel kişiliğine sahiptirler. Aynı Kanun hükümleri uyarınca; DSİ'nin uygun görüşü alınmak suretiyle ana statülerinin ilgili bakanlıkça onaylanması sonucu tüzel kişilik kazanırlar ve hizmet alanları içerisinde DSİ'nin sahip olduğu görev ve yetkilere sahiptirler. Görev alanı içindeki tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetim hizmetleri sulama birliklerinin görevleri arasındadır.

Davalı konumunda bulunan Davalı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün bir kamu kurumu olduğu ve Silvan Malabadi Sulama Birliği'nin ise kanun gereği kurulan kamu tüzel kişiliği olduğu ve sulama hizmetinin zamanında yapılmaması nedeniyle, diğer bir anlatımla,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

kurumun yürüttüğü hizmetten kaynaklanan bir bozukluk, aksaklık nedeniyle meydana geldiği iddia edilen zararın giderilmesi amacıyla davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davaya konu olayda, bir kamu kurumu olan davalı DSİ'nin ve kamu tüzel kişiliğini haiz Silvan Malabadi Sulama Birliği'nin gerekli hizmeti gereği gibi sunmaması ve mevcut su kesintisi nedeniyle davacının sulu tarım yaptığı tarımsal arazilerine su verilmediği ve bundan ötürü davacının ekimini yaptığı mısırların zarar gördüğü ileri sürülmüştür. Bu olgu, kamu hizmeti ile ilgili ve hizmet kusuruna ilişkindir.

Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan idareler, kamu hizmeti sırasında verdikleri zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildirler. Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerin kullanılması sırasında oluşan zararlar niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar olup, İdarenin hizmet kusuru niteliğindeki eylemi sonucu meydana gelen zararlardan dolayı; İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir. Görev sorunu, açıkça veya hiç ileri sürülmese de kendiliğinden (re'sen) dikkate alınır.

DSİ'nin belirlediği sulama alanlarında sulama işletmeciliği konusunda hizmet vermek için kurulan, sulama tesislerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluklarını üstlenen, kamu yararının ve kamu hizmetinin yerine getirilmesine yönelik faaliyet gösteren kamu tüzelkişiliğine sahip hizmet yönünden yönetim kuruluşları olan ve sundukları hizmetin kamu hizmeti niteliğinde olduğu açık olan davalı Silvan Malabadi Sulama Birliği'nin hizmet kusuruna dayalı açılan davanın, idarenin plan ve proje kapsamında yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak eyleminden doğan zararların tazminine yönelik olarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1. maddesinde belirtilen dava türlerinden olması nedenleriyle, uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığından davaya bakmakla görevli ve yetkili Mahkemenin Diyarbakır İdare Mahkemeleri olduğu anlaşılmış, davanın görev yönünden reddine karar vermek gerekmiş, Diyarbakır 3. İdare Mahkemesinin 2023/295 Esas, 2024/286 Karar sayılı kararı ile de davanın görev yönünden reddine karar verilmiş olduğu anlaşıldığından 2247 Sayılı Kanunun 14 ve 15/1 maddeleri uyarınca görevli merciin belirlenmesi için dosyanın taraflardan birinin talebi halinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermek gerekmiş..."

6. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Silvan 3. Asliye Hukuk Mahkemesince adli ve idari yargı dava dosyalarının asılları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. Anayasa'nın *"B. Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"...
İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

8. Anayasa'nın *"III. Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi"* başlıklı 168. maddesi şöyledir:

"Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir."

9. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

" 1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

10. 2577 sayılı Kanun'un *"İptal ve tam yargı davaları"* başlıklı 12. maddesi şöyledir:

"İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususta ki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11 nci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır."

11. 2577 sayılı Kanun'un *"Doğrudan doğruya tam yargı davası açılması"* başlıklı 13. maddesi şöyledir:

"1. İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka süretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında otuz gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilir.

2. Görevli olmayan adli (...) yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda, birinci fıkrada öngörülen idareye başvurma şartı aranmaz."

12. 18/12/1953 tarihli 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1-23. maddeleri 02/07/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 69. maddesi uyarınca ilga edilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

13. 15 Temmuz 2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı "*Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi*"nin "*Onuncu Bölüm*"ünde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Kararnamenin "*Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri*" başlıklı 121. maddesinin 1. fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

" (1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

a) Taşkın sular ve sellere karşı koruyucu tesisler meydana getirmek.

b) Sulama tesislerini kurmak, sulama sahalarında mevcut parsellerin tamamını veya aksamını gösterir harita ve planları yapmak veya yaptırmak ve icabı halinde kadastrosunu yaptırmak.

...

g) Bu maddede belirtilen tesislerin çalıştırma, bakım ve onarım dâhil işletmelerini yürütmek.

ğ) Bu maddede belirtilen işlerle ilgili olmak üzere rasat, tecrübe, istatistik, araştırma ve her türlü istikşaf işlerini yapmak; ezcümle toprağın cins ve karakterini, yetiştirilecek mahsul nevilerini ve elde edilecek zirai, iktisadi faydaları ve verimlilik derecelerini tespit etmek; bu mevzularda gerekirse ilgili bakanlık ve kurum ve kuruluşlardan faydalanmak, amenajman planları hazırlamak ve bunları temin edecekleri fayda ve ele alınmalarındaki zaruretlere göre seçmek, sıralamak ve Bakanlığa teklif etmek.

h) Bu maddede belirtilen işlerin her türlü etüt ve projelerini yapmak veya yaptırmak.

ı) Tesislerin yapılması hususunda her türlü mali imkânları araştırmak ve icabı halinde ortaklıklar kurulmasını Bakanlığa teklif etmek ve Cumhurbaşkanı kararı ile uzun vadeli iç ve dış istikrazlar yapmak..."

14. 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla umumi sulardan faydalanmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilmiş veya halen inşa edilmekte olan ya da inşa edilmesi planlanan sulama tesislerini gayelerine uygun şekilde kullanmak, işletmek, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün onayını almak suretiyle işlettirmek, bu tesislerin bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu yürütmek, tesisi geliştirmeye yönelik yeni projeler yapmak, yaptırmak veya tesisi yenilemekle görevli sulama birliklerinin kuruluşu, organlar ile görev ve yetkilerini düzenlemektir.

(2) Sulama birlikleri kamu tüzel kişiliğine sahip olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir."

15. 6172 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 2. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

...

c) Birlik: Sulama birliğini,

ç) Birlik ana statüsü: Çerçeve ana statüye uygun olarak kurucular kurulu tarafından hazırlanarak Bakanlıkça onaylanan metni,

d) Çerçeve ana statü: Sulama birliklerinde (…) bütçe, borçlanma, borçların ödenmesine ilişkin esaslar, alacakların tahsili, tarifeler, harcama usulü, yatırım programı, personel istihdamı, tasfiye ve benzeri hususların düzenlendiği, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlık ile Çevre ve Şehircilik, Maliye ve Tarım ve Köyişleri Bakanlıklarının görüşü alınarak Bakanlık tarafından hazırlanan metni,

...

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

f) DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,

...

h) Katılım payı: Su kullanıcılarının birliğe ilk katılımlarında, (…)[3] birlik ana statüsünde belirlenen şartlar dahilinde, arazinin her bir dekarı için belirlenen ve bir defaya mahsus olmak üzere alınan payı,

...

i) Su kullanıcısı: Görev alanında sulama yapan veya yapacak olan gerçek ya da tüzel kişiyi,

j) (Değişik:19/4/2018-7139/46 md.) Su kullanım hizmet bedeli tarifesi: Su kullanıcılarına suyun ulaştırılması, birliğin tüzel kişilik kazanmasından önce görev alanı içinde açılmış olan yeraltı suyu kuyuları ile yapılanlar da dâhil olmak üzere sulamadan dönen fazla suyun uzaklaştırılması, birliğin sorumluluğundaki sulama tesisinin mütemmim cüzü olan servis yolları için birlikçe yapılan yönetim, bakım ve onarım, yatırım geri ödeme, finansman, personel, mal ve hizmet alım ve enerji kullanım giderleri gibi her türlü gideri karşılayacak şekilde, sulama birliklerince su kullanım hizmet bedellerinin belirlenmesinde asgari değer olarak alınan ve Bakan tarafından onaylanan tarifeyi,

k) Tesis: Umumi sulardan faydalanmak üzere geliştirilmiş, sulama maksadıyla inşa edilen su yapılarını veya tesisleri,

...

ifade eder."

16. 6172 sayılı Kanun'un *"Birliğin görev alanı ve çalışma konuları"* başlıklı 3. maddesi ise şöyledir:

"(1) Birliklere devredilen tesislerin hizmet alanı, birliklerin görev alanı olup sınırları, kapsamı ve ismi DSİ tarafından belirlenir.

(2) Bir görev alanı içerisinde aynı amaçla birden fazla birlik kurulamaz.

(3) Birlik, devraldığı tesislerin işletme, bakım, onarım ve yönetim sorumluluğunu çerçeve ana statüde ve devir sözleşmesinde yer alan esaslara uygun olarak yürütür.

(4) Birliğin çalışma konuları şunlardır:

a) Görev alanı içerisinde yer alan tesislerin işletme, bakım, onarım, yönetim ve yenileme hizmetlerini usul ve esaslarına uygun olarak yapmak.

b) Katılım payını, su kullanım hizmet bedelini ve uygulanan cezaları tahsil etmek.

c) Devraldığı tesislerin yatırım bedellerini geri ödemek.

ç) Devraldığı tesisi DSİ'nin onayını almak suretiyle geliştirmek, bu tesis ile ilgili yeni projeler yapmak veya yaptırmak.

d) Görev alanı içerisinde su miktarına bağlı olarak ekilecek bitki desenini Tarım ve Köyişleri Bakanlığının ilgili birimleri ile işbirliği yaparak planlamak.

e) Görev alanı içerisinde öngörülen üretim hedeflerinin gerçekleşmesine katkıda bulunmak üzere gerekli tedbirleri almak.

f) Sulama ve diğer tarımsal konularda faaliyet gösteren kurumlarla işbirliği yaparak araştırma, geliştirme ve eğitim çalışmalarında bulunmak.

g) Amaç ve görevleri ile ilgili konularda ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip etmek.

ğ) Ortak tesisler için DSİ'ce sarf olunan işletme ve bakım masraflarından kendi payına düşen miktarı ödemek."

17. 6172 sayılı Kanun'un, 19/04/2018 tarihli, 7139 sayılı Kanun'un 53. maddesi ile ilga edilmeden önceki 13. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"(2) Birlikler 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre alacaklarının tahsili yoluna başvurur."

18. 6172 sayılı Kanun'un, 19/04/2018 tarihli, 7139 sayılı Kanun'un 53. maddesi ile ilga edilmeden önceki *"Birlik üyesi olmayan su kullanıcılarının durumu"* başlıklı 19. maddesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

şöyledir:

"(1) Birliğin görev alanında bulunan tesisten istifade eden su kullanıcıları, birlik üyesi olmasalar dahi, bu Kanunda ve birlik ana statüsünde öngörülen esaslar çerçevesinde, sulama işletme faaliyetlerine ilişkin olarak alınan kararlara diğer birlik üyeleri gibi uymaya ve yükümlülüklerini zamanında yerine getirmeye mecburdur. Üye olmayan su kullanıcılarının sulamadan faydalanmayla ilgili hakları kısıtlanamaz. Ancak, mali mükellefiyetleri birlik meclisi kararı ile iki katına kadar artırılabilir."

19. 6172 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Ek: 19/4/2018-7139/51 md.)

(1) Birlik görev alanında yer alan her su kullanıcısı gerçek ve tüzel kişi sulama tesisinden faydalanabilmek için o birliğe üye olmak zorundadır.

(2) İlk üyelik kaydı sırasında bir defaya mahsus olmak üzere (…) katılım payı tahsil edilir.

(3) Birlik üyeleri birlik tarafından tahakkuk ettirilen su kullanım hizmet bedelini ve borçlarını düzenli olarak ödemek, birlik tarafından su yetersizliğine bağlı olarak yapılan ekim planlamasına uymak, sulama planlaması ve su dağıtım ve münavebe programlarına katılmak, arazisi üzerinde yer alan sulama tesisini korumak, kişisel kusurlarından dolayı meydana gelen zararları gidermek, aksi takdirde bu zararları gidermek için birliğin yapacağı her türlü harcamayı birliğe ödemek, birliğin sorumluluğunda olan tesisler ile kullanılan her türlü ekipmana zarar vermemek, zarar verilmesi durumunda bu zararı tazmin etmek, birliğin sorumluluğunda olan tesisler üzerinde yapılan işletme, bakım ve onarım çalışmaları için arazisine girilmesine izin vermek ve sulama tesisinden faydalanma sözleşmesini imzalamak zorundadır.

(4) Su kullanıcısı olma vasfını kaybedenlerin üyelikleri resen sonlandırılır.

(5) Birlikler gelirlerini, birlik ana statüsünde belirtilen usul ve esaslara uygun olarak tahsil eder. Birlikler vadesinde ödenmeyen alacaklarını genel hükümlere göre tahsil eder.

(6) Birlik görev alanı dışında kalan su kullanıcılarından, suladıkları her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katı ücret alınır.

...

(8) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 16/7/2020 tarihli ve Esas No.:2018/104; Karar No.:2020/39 sayılı Kararı ile.)"

20. 6172 sayılı Kanun'un "*Mevcut birlikler*" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 26/5/2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununa göre kurulmuş olan sulama birlikleri onsekiz ay içinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirmek zorundadır. Aksi takdirde bu birliklerin tüzel kişiliği kendiliğinden sona erer ve bu birlikler valinin görevlendireceği vali yardımcısı başkanlığında; defterdarlık, tarım il müdürlüğü, DSİ bölge müdürlüğü ve il mahalli idareler müdürlüğü yetkililerinden oluşan tasfiye komisyonu tarafından en geç iki ay içinde tasfiye edilir. Birliğin tüm hak, alacak, borç ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olmayan personeli ile birliğe ait taşınır ve taşınmazlar bu Kanuna istinaden kurulan yeni birliğe devrolunur.

(2) Kurulmuş olan sulama birliklerinde 657 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personel, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Devlet Personel Başkanlığınca tespit edilecek ihtiyaca göre kadroları ile mükteseplerine uygun olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilir.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan birliklerde sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar, mevcut statüleri ile istihdam edilmeye devam olunur. Birlikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren mevcut statüleri devam edenler dışında yeni sözleşmeli personel istihdam edemezler.

(4) Bakanlık DSİ'nin teklifi üzerine birliklerin, bu maddeye göre yeniden kurulmaları

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

sırasında görev alanlarında değişiklik yapmaya yetkilidir."

21. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un *"Kanunun şümulü"* başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Devlete, vilayet hususi idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi fer'i amme alacakları ve aynı idarelerin akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve amme hizmetleri tatbikatından mütevellit olan diğer alacakları ile; bunların takip masrafları hakkında bu kanun hükümleri tatbik olunur."

22. 26/07/2018 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığınca onaylandığı anlaşılan Sulama Birliği Çerçeve Ana Statüsünün; *" i.Birlik Üyeliği "* başlıklı 8. maddesi şöyledir:

"(1) Birlik görev alanı içerisinde tapuda kayıtlı arazi sahibi olmak veya arazi kiralamak suretiyle tarımsal üretimde bulunan her su kullanıcısı gerçek ve tüzel kişi, tesisten faydalanabilmek için o birliğe üye olmak zorundadır.

(2) Aynı arazi üzerinde miras ortaklığı, paylı mülkiyet vb. sebeplerle birden fazla malikin bulunması halinde su kullanıcısı gerçek ya da tüzel kişilerin birliğe üyeliğinde diğer ortak ve/veya pay sahiplerinin muvafakatı istenir."

23. Ana Statünün "*ii. Birlik Hizmetlerinden Faydalanma*" başlıklı 30. maddesi şöyledir:

"(1) Birlik hizmetlerinden faydalanmak isteyen görev alanı içindeki su kullanıcılarının Sulama Tesisinden Faydalanma Sözleşmesini imzalamaları ve birliğe üye olmaları zorunludur.

(2) Birlik görev alanı dışındaki (şebeke dışı) su kullanıcıları ise bu statünün 6'ncı maddesindeki şartların sağlanması durumunda yıllık su kullanım sözleşmesi imzalayarak birlik hizmetlerinden faydalanabilirler. Bu durumdaki su kullanıcıları birlik üyesi olmasalar dahi, sulama işletme faaliyetlerine ilişkin olarak birlik başkanlığı tarafından alınan kararlara diğer birlik üyeleri gibi uymaya ve yükümlülüklerini zamanında yerine getirmek zorundadır.

(3) Birlik görev alanı dışında kalan su kullanıcılarından, suladıkları her dekar arazi başına su kullanım hizmet bedelinin iki katı ücret alınır."

24. Ana Statünün 58. maddesi şöyledir:

"Birlik hizmetlerinden faydalanmak isteyenlerin, birlik ile sözleşme imzalamaları zorunludur. Bu sözleşmede; sulama için su kullanıcıların uymaları gereken hususlar, beyan zamanları ve esasları, beyanda yer alacak hususlar, su kullanıcılar tarafından zamanında ödenmeyen su kullanım hizmet bedelleri için, birlik meclisince ön görülen gecikme zammı oranı, birlik meclisince belirtilen ödeme zamanlarına uyulacağına ilişkin hükümler vb. hususlara yer verilmesi zorunludur."

25. Malabadi Sulama Birliği Çerçeve Ana Statüsü'nün *"Birlik hizmetlerinden faydalanma"* başlıklı 30. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"Birlik hizmetlerinden faydalanmak isteyenlerin, birlik ile sözleşme imzalamaları zorunludur.

..."

26. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun *"Borçların İfa Edilmemesinin Sonuçları"*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

üst başlıklı *"1. Genel olarak"* başlıklı 112. maddesi şöyledir:

> *"Borç hiç veya gereği gibi ifa edilmezse borçlu, kendisine hiçbir kusurun yüklenemeyeceğini ispat etmedikçe, alacaklının bundan doğan zararını gidermekle yükümlüdür."*

B. Yargı Kararları

27. 27/11/2020 günlü ve 31317 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 16/07/2020 tarihli ve E.2018/104, K.2020/39 sayılı kararında değinilen 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu kapsamındaki sulama birliklerinin hukuki statüsüne ilişkin gerekçe ve tespitlerin bir kısmı şu şekildedir:

> *"Anayasa, kanunlar ve CBK ile kamu tüzelkişiliklerine birçok alanda, kuruluş amacına özgü hukuksal durumlar tanınmaktadır. Ayrıca, kamu tüzelkişileri, nitelikleri ve özellikleriyle bağdaştığı ölçüde, özel hukuk tüzelkişilerinin özel hukuk hükümlerine göre sahip olduğu hakları kullanabilmektedir (AYM, E.2006/61, K.2007/91, 30/11/2007). 6172 sayılı Kanun'un 1. maddesinde sulama birliklerinin de kamu tüzelkişiliğine sahip oldukları ve Kanun'da hüküm olmayan hâllerde özel hukuk hükümlerine tabi olacakları belirtilmektedir." (§ 243)*
>
> *"Kamu tüzelkişileri, devlet tarafından kamu yararının gerçekleştirilmesi amacıyla kurulan, kamu gücü ayrıcalıklarıyla donatılan tüzelkişilerdir. Bu tüzel kişilerin özel hukuk tüzel kişilerinden farklı olarak üstün ve ayrıcalıklı yetkilere sahip olmasıyla güdülen amaç ise kamu yararının sağlanması ve kamu hizmetinin en iyi şekilde yerine getirilmesidir.*
>
> *Sulama birliklerinin kuruluşu, yapısı, görev ve yetkileri, mali hükümleri, personel istihdamı, denetimi, tüzelkişiliğinin sona ermesi 6172 sayılı Kanun'da düzenlenmiştir. Bu birliklerin özellikle kuruluşları, görev alanları ve denetimlerinde DSİ'nin onay ve yetkisi bulunmaktadır. Sulama birlikleri Anayasa'da özel olarak düzenlenmemiş olup organlarının seçimle oluşmasında anayasal bir zorunluluk bulunmamaktadır. Sulama birliklerinin temel organı olan başkanlığın oluşumu Anayasa'nın 123. maddesinin birinci fıkrasında geçen idarenin kanunla düzenlenmesi ilkesi ile ilgili olup Anayasa'da özel olarak düzenlenmeyen hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşlarının organlarının belirlenmesinde kanun koyucu takdir yetkisine sahiptir. Birlik başkanlarına tanınan idari para cezası verme yetkisi de bu kapsamda kanun koyucunun takdir yetkisindedir.*
>
> *Diğer yandan sulama birliklerinin kamu personeli arasından Bakan tarafından seçilen başkan tarafından temsil edileceği ve yönetileceğine, başkanlığın ise başkan ve başkanlık hizmetlerini yürüten diğer personelden oluşacağına dair birlik başkanının belirlenme usulü, başkanlığın oluşumu, görev ve yetkileri ile ilgili hususlar Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında kalmaktadır. Anayasa'nın anılan hükmüne göre memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkilerinin kanunla düzenleneceği belirtilmektedir. Dava konusu kurallarda da birlik başkanının belirlenme usulü, idari para ceza verme yetkisini de içeren görev ve yetkileri kanunla düzenlendiğinden kanunilik ilkesine aykırı bir yön bulunmamaktadır." (§ 252-254)*
>
> *"Kamu tüzelkişilikleri devam eden birliklerin feshine karar verilmesi ise kamu tüzelkişiliklerinin sona ermesine yol açacaktır. Kanun'un 20. maddesinin (3) numaralı fıkrasında tüzelkişiliği sona erdirilen sulama birlikleri tarafından işletilen sulama tesisleri hakkında 6200 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.*
>
> *Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrası "Kamu tüzelkişiliği, ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulur" şeklinde iken 21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile "Kamu tüzelkişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur" şeklinde değiştirilmiştir. Yürürlükteki Anayasa hükmüne göre kamu tüzelkişiliği ancak kanunla ya da CBK'yla kurulabilir. Aynı şekilde bir kamu tüzelkişiliği ancak kanunla ya da CBK ile kaldırılır. 6771 sayılı Kanun'dan önceki dönemde yürürlükte olan "Kamu tüzelkişiliği, …*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulur" hükmü yürürlükte olmadığından kamu tüzelkişiliğinin artık kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulması veya kaldırılması mümkün değildir.

Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan kamu tüzelkişiliğinin, kanunla veya CBK ile kurulacağı şeklindeki düzenleme kamu tüzelkişiliğine sahip sulama birlikleri yönünden de geçerlidir. Kamu tüzelkişiliğinin veya organlarının kanunla veya CBK'ya dayanılarak kurulması zorunluluğu, kamu tüzelkişiliğinin veya organlarının ortadan kaldırılması bakımından da geçerli olacaktır. Bu durumda bir kamu tüzelkişiliği de ancak kanunla ya da CBK ile kaldırılabilir. Dolayısıyla birliklerin DSİ'nin teklifi üzerine Bakan onayı ile feshedileceğini öngören dava konusu (1) numaralı fıkra Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasıyla bağdaşmamaktadır." (§ 260-262)

"Sulama birlikleri, DSİ'nin belirlediği sulama alanlarında sulama işletmeciliği konusunda hizmet vermek için kurulan, sulama tesislerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluklarını üstlenen, kamu yararının ve kamu hizmetinin yerine getirilmesine yönelik faaliyet gösteren kamu tüzelkişiliğine sahip hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşlarıdır. Dolayısıyla sulama birliklerinin sundukları hizmetin kamu hizmeti niteliğinde olduğu açıktır. Kanun'un ek 1.maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise birliğin görev alanında yer alan her su kullanıcısı gerçek ve tüzelkişinin sulama tesisinden faydalanabilmek için o birliğe üye olmak zorunda olduğu belirtilmektedir. Her su kullanıcısı gerçek ve tüzelkişiden ilk üyelik kaydı sırasında bir defaya mahsus olmak üzere kural uyarınca DSİ'nin belirlediği katılım payı tahsil edilmektedir." (§ 272)

"6172 sayılı Kanun'da 7139 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerle sulama birliklerindeki birlik meclisi, yönetim kurulu ve denetim kurulu organları kaldırılmış, birliklerin sadece başkanlıktan oluşacağı kabul edilmiş ve birlikler yeniden yapılandırılmıştır. Dolayısıyla kaldırılan organlarla ilgili düzenlemeleri içeren kural ile yeniden yapılandırma sonucunda en üst yöneticinin görevine son verilebilmesi, alacakların tahsili, gözlemciler ile birlik üyesi olmayan su kullanıcılarının durumuna ilişkin kurallar da yürürlükten kaldırılmıştır. Kanun'un yürürlükten kaldırılan 19. maddesinde birliğe üye olmayan su kullanıcılarının yükümlülüklerini yerine getirmek koşuluyla tesislerden faydalanabilecekleri öngörülmüş iken 6172 sayılı Kanun'a 7139 sayılı Kanun'la eklenen ek 1. madde ile birliğin görev alanında yer alan her su kullanıcısı gerçek ve tüzelkişinin sulama tesisinden faydalanabilmek için o birliğe üye olması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Sulama birliklerinin kamu tüzelkişiliğine sahip olduğu, Anayasa'da özel olarak düzenlenmediği ve Anayasa'nın 123. maddesi uyarınca anılan birliklerin teşkilatlarını ve bu bağlamda organlarını belirleme konusunda kanun koyucunun takdir yetkisine sahip olduğu gözetildiğinde anılan takdir yetkisi kapsamında kanun koyucu tarafından kuralla Anayasa'nın 44. maddesinde ifade edilen toprağın verimli olarak işletilmesini koruma ve geliştirme amacına ulaşma bakımından daha etkili ve elverişli görülen farklı bir yapılanma öngörülmesinin sonucu olarak önceki yapılanmaya ilişkin hükümlerin madde metinlerinden çıkarılmasında veya yürürlükten kaldırılmasında Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır." (§ 315-316).

28. Uyuşmazlık Mahkemesinin 04/05/2015 tarihli ve E.2015/166, K.2015/272 sayılı kararında, özetle; *"sulama işi, bir kamu hizmeti niteliğini taşımakta ise de; ... Sulama Birliği bu hizmeti, ilgili yasaların belirlediği ilkeler ve özel hukuk kurallarına göre yürütmek durumundadır. Su kullanım bedelinin hukuksal dayanağı, kamu gücüne değil iki taraf arasında yapılan sözleşmeye dayanmaktadır. Nitekim, ödemelerin yapılmaması durumunda davalı alacağını, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerine göre değil, 2004 sayılı İcra İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil etmektedir. Taraflar arasında düzenlenen "Sulama Beyan Sözleşmesi", daha çok tip sözleşme görünümündedir. Hizmetten yararlanan kişinin, sözleşmeyi idareyle birlikte düzenlemesi yerine katılımı söz konusudur. Ancak bu durum, idare ile kişi arasında kurulan özel hukuk ilişkisini kamu hukuku ilişkisine dönüştürmez. Çünkü birçok durumda hizmetin tekel niteliği ve çok kişiye götürülme zorunluluğu, işin, çoğunlukla tip sözleşmeler yoluyla ve kişilerin*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

katılımı ile gerçekleşebilmesini olanaklı kılmaktadır. Ortada davacı ile davalı birlik arasında yapılmış bir sulama beyan sözleşmesine dayalı olarak ortaya çıkan uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre çözümlenesi gerekeceğinden, davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir." denilerek, uyuşmazlığa konu davanın çözümünde adli yargının görevli olduğuna hükmedilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

29. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/06/2025 tarihli toplantısında;2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

30. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde kısmen adli, kısmen idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada DSİ Genel Müdürlüğü yönünden idari, Malabadi Sulama Birliği Başkanlığı yönünden adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

31. Dava, davacıya ait mısır tarlasına Sulama Birliğinin sulama kanalındaki teknik sorun nedeniyle yeterli su vermemesi sonucu oluşan verim kaybına bağlı maddi zararın tazmini talebiyle açılmıştır.

32. Davalılardan Sulama Birliği, yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri doğrultusunda, ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla kamu tüzel kişiliğini haiz kanunla kurulmuş bir kamu kuruluşudur.

33. Böyle olmakla birlikte, bu kuruluşun kişilere sağladığı hizmete ilişkin işlemlerinin yargısal denetimini yapacak yargı düzenini belirleyebilmek için, işlemin özel hukuk ilişkilerinden mi yoksa kamusal yetkilerin kullanılmasından mı doğup doğmadığının irdelenmesi gerekmektedir:

34. Dava dosyasının incelenmesinden; Diyarbakır ili, Silvan ilçesi, ... Mahallesi ... ada 6, 7 ve ... sayılı parsellerin maliki olan davacı ile davalılardan Sulama Birliği arasında 15/03/2019 tarihli *"Malabadi Sulama Birliği Batman Silvan Sulama Tesisinden Faydalanma Sözleşmesi"* imzalandığı ve bu sözleşmenin diğer davalı Devlet Su İşleri tarafından onaylandığı, dosya kapsamında davacı tarafça iddia konusu maddi zararın tespitiyle başvurulan Silvan Sulh Hukuk Mahkemesinin 2022/1 D.İş sayılı dosyasında 05/07/2022 tarihinde dava konusu parsellerde keşif icrası yapıldığı, bu tespit dosyası kapsamında alınan ziraat bilirkişisi raporunda özetle, tarla maliklerinin ÇKS kayıtlarına göre beyan ettikleri ilgili tarlalardaki dane mısırın %10 oranında zarara uğradığı, tespite konu taşınmazlar üzerinde

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

yapılan inceleme neticesinde mısır ekili alanlar üzerinde sulamanın zamanında ve/veya yeterli miktarda yapılmaması sonucunda maddi zarar meydana geldiğinin tespit edildiği ve tespit edilen zararın tazmini istemiyle davanın açıldığı anlaşılmıştır.

35. Sulama işi, bir kamu hizmeti niteliğini taşımakta ise de, Sulama Birliği bu hizmeti ilgili yasaların belirlediği ilkeler ve özel hukuk kurallarına göre yürütmek durumundadır. Su kullanım bedelinin hukuksal dayanağı, kamu gücüne değil iki taraf arasında yapılan sözleşmeye dayanmakta olup taraflar arasındaki sözleşmeden doğan alacakların tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun'un ilgili hükümleri uygulanmamaktadır.

36. Taraflar arasında düzenlenen *"Sulama Tesisinden Faydalanma Sözleşmesi"*, daha çok tip sözleşme görünümündedir. Hizmetten yararlanan kişinin, sözleşmeyi idareyle birlikte düzenlemesi yerine katılımı söz konusudur. Ancak bu durum, idare ile kişi arasında kurulan özel hukuk ilişkisini kamu hukuku ilişkisine dönüştürmez. Çünkü birçok durumda hizmetin tekel niteliği ve çok kişiye götürülme zorunluluğu, işin, çoğunlukla tip sözleşmeler yoluyla ve kişilerin katılımı ile gerçekleşebilmesini olanaklı kılmaktadır.

37. Bu durumda, davalılardan Malabadi Sulama Birliğine karşı açılan davada, dava konusu uyuşmazlığın yukarıda tanımlanan Sulama Birliği Çerçeve Ana Statüsünün hazırlanmasına veya içeriğine ilişkin olmadığı, bir başka deyişle, davanın Çerçeve Ana Statüsünün veya hükümlerinin iptali davası olmadığı, Çerçeve Ana Statüsünde belirtilen kriterler kapsamında sulama tesisinden faydalanma sözleşmesi düzenlendiği ve bu sözleşmeye dayanan *"sözleşme borcunun gereği gibi ifa edilmediğinden"* bahisle özel hukuk hükümleri çerçevesindeki zarar tazmini uyuşmazlığının adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

38. Davanın davalılardan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ilişkin kısmına gelince:

39. Olayda davacı tarafından tarlasına davalı Birlik tarafından 2022 yılında, yeterli su verilmemesi nedeniyle, ürün kaybı yaşaması sonucu uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle Malabadi Sulama Birliği Başkanlığı yanında Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü de hasım gösterilerek/alınarak dava açılmıştır.

40. Bu durumda görev uyuşmazlığına konu davanın Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne yönelik kısmının, idarenin sulama tesisinden faydalanma sözleşmesinde taraf olmadığı, sadece onay makamı olduğu dikkate alındığında, idarenin görevinde olan kamu hizmetini yürüttüğü sıradaki eyleminden ya da eylemsizliğinden doğan zararın giderilmesine yönelik olarak açıldığının kabulü gerekir.

41. Kamu hizmetinin, yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin; kamu yararına uygun şekilde işletilip işletilmediğinin, hizmet kusuru ya da başka bir nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının yargısal denetiminin, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde idari dava türleri arasında sayılan idari işlem ve eylemlerden dolayı zarara uğrayanlar tarafından açılacak tam yargı davası kapsamında, idari yargı yerlerince yapılacağı açıktır.

42. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Silvan 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 12/12/2024 tarih ve E.2024/10, K.2024/35 sayılı görevsizlik kararının Malabadi Sulama Birliği Başkanlığına ilişkin kısmının kaldırılması, Diyarbakır 3. İdare

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin

Mahkemesinin 28/02/2024 tarih ve E.2023/295, K.2024/286 sayılı görevsizlik kararının DSİ Genel Müdürlüğüne ilişkin kısmının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde KISMEN ADLİ YARGININ, KISMEN İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Silvan 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 12/12/2024 tarih ve E.2024/10, K.2024/35 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ, Malabadi Sulama Birliği Başkanlığına ilişkin kısmının KALDIRILMASINA, Diyarbakır 3. İdare Mahkemesinin 28/02/2024 tarih ve E.2023/295, K.2024/286 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ DSİ Genel Müdürlüğüne ilişkin kısmının KALDIRILMASINA,

16/06/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden zNARTe9 - gc4ZvwN - Kp2/nl2 - plm84E= ile erişebilirsin